

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Пословни број Гж2. 2/14
Дана 16.01.2014.године
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду у већу судија Милице Богдан Личен, председника већа, Бранке Маљковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца С. В.** из Н. К., број, кога заступа Д. М., адвокат у Р., против **тужених пок. С. М.** бивше из Н. К., **пок. С. Т.**, бившег из Н. К., **Н. М.** из Н. К., број .., **Н. В.** из Н. К., број .., **М. Ј.** из Н. К., број .., **П. О.** из Н. К., број .., које тужене од трећег до шестог реда заступа мр Ј. Н., адвокат у И., ради оспоравања и ради утврђивања очинства, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Сремској Митровици, пословни број 2П2. 24/13 од 12.12.2013. године, у седници већа одржаној дана 16.01.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Жалба тужиоца се **делимично усваја** па се решење Вишег суда у Сремској Митровици пословни број 2П2. 24/13 од 12.12.2013. године **укида** у делу којим је одбачена тужба у односу на тужене Н. М., Н. В., М. Ј. и П. О. и у делу одлуке о трошковима поступка и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење, док се у преосталом делу којим је тужба одбачена у односу на тужене пок. С. М. и пок. С. Т., жалба тужиоца одбија и побијано решење, потврђује.

Образложење

Решењем Вишег суда у Сремској Митровици, пословни број 2П2. 24/13 од 12.12.2013. године одбачена је тужба и обавезан је тужилац да туженима Н. М., Н. В., М. Ј. и П. О. на име трошкова парничног поступка исплати износ од 144.950,00 динара са законском затезном каматом почев од 12.12.2013. године па до исплате, док је преостали део захтева тужених по овом основу у износу од 19.125,00 динара, одбијен као неоснован.

Против наведеног решења жалбу је благовремено изјавио тужилац.

Тужени су поднели одговор на жалбу тужиоца.

Испитујући побијано решење сходно одредби члана 386. став 3. ЗПП-а у вези члана 402. ЗПП-а овај суд је нашао да је жалба тужиоца делимично основана.

У првостепеном поступку је утврђено да је тужилац рођен године у И, од мајке С. М., рођене године а преминуле дана године. У матичној књизи рођених за тужиоца је као отац уписан С. Т. рођен године а преминуо дана године. С. М. и С. Т. су у предметној тужби означени као тужени првог и другог реда који су у моменту подношења тужбе 01.10.2013. године били покојни. Тужилац у тужби наводи да су законски наследници иза смрти С. Т. били његова мајка С. М. (супруга) и он (син), те да је једини законски наследник иза смрти његове мајке С. М. био он – син.

У писменој изјави потписаној и овереној код Општинског суда у Инђији дана године под бројем Ов. од стране С. М. је наведено да је тужилац ванбрачно дете чији је природни отац Ч. Н., кога је С. Т. признао за свог сина иако је знао да му тужилац није син. Н. Ч. је рођен године а преминуо дана године чији законски наследници су синови Н. М., овде тужени трећег реда рођен године и сада покојни Н. П. рођен године а преминуо дана године. Законски наследници иза пок. Н. П. су његова деца Н. В., М. Ј. и П. О.

Из списка Општинског суда у Инђији, пословни број П. 648/98 суд је утврдио да је тужилац дана 10.04.1998. године покренуо парницу против тужених С. Т. и Н. Ч., а потом проширио и на С. М., такође ради утврђивања и оспоравања очинства са захтевом да суд утврди да тужиоцу С. Т. није природни отац, односно да му је природни отац Н. Ч.. У наведеној правној ствари је пресудом пословни број П. 648/98 од 18.03.1999. године тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Наведена пресуда је потврђена пресудом Окружног суда у Сремској Митровици пословни број Гж. 893/99 од 22.03.2000. године. Против наведене пресуде тужилац је изјавио ревизију која је пресудом Врховног суда Србије пословни број Рев. 4008/00 од 28.09.2000. године, одбијена као неоснована.

Полазећи од утврђених чињеница првостепени суд побијаним решењем одбацује тужбу наводећи у образложењу да је предметна тужба у односу на тужене првог и другог реда пок. С. М. и пок. С. Т. одбачена у смислу одредбе члана 293. ЗПП-а из разлога непостојања страначке способности у моменту подношења тужбе, док је у односу на тужене од трећег до шестог реда тужба одбачена јер се ради о правноснажно пресуђеној ствари.

По оцени овога суда, првостепени суд је правилном применом материјалног права одбацио тужбу у односу на тужене пок. С. М. и пок. С. Т.. Наиме, одредбом члана 74. став 1. ЗПП-а прописано је да странка у поступку може бити свако физичко и правно лице. Физичка лица страначку способност стичу рођењем а губе смрћу, па како је тужба у овој правној ствари поднета дана 01.10.2013. године, а тужена првог реда С. М. је преминула дана године, а тужени другог реда С. Т. дана године, дакле преминули су пре подношења тужбе, па самим тим у моменту подношења тужбе нису могли бити странке у поступку. Сагласно наведеном, првостепени суд је правилном применом одредбе члана 293. ЗПП-а побијаним решењем тужбу у том делу одбацио из разлога непостојања, у моменту подношења тужбе, страначке способности тужених пок. С. М. и пок. С. Т.

Међутим, не може се прихватити правни став који првостепени суд износи у побијаном решењу о одбацивању тужбе из разлога пресуђене ствари у односу на тужене Н. М., Н. В., М. Ј. и П. О. Наиме, по становишту овога суда, нема услова за одбачај тужбе, односно није настала сметња за поновно подношење тужбе, у конкретној правној ситуацији у којој је тужбени захтев ради оспоравања очинства и захтев ради утврђивања очинства одбијен пресудом Општинског суда у Инђији пословни број П. 648/98 од 18.03.1999. године из разлога што је тужилац С. В. тужбу поднео после законом прописаног рока, у ком смислу се ради о разлозима за одбачај тужбе, а не о разлозима за одбијање тужбеног захтева, како је то одлучено наведеном пресудом. Раније важећи Закон о браку и породичним односима у смислу одредбе члана 98. став 1. и члана 104. став 2. је прописивао рок за подношење тужбе за утврђивање очинства и тужбе за оспоравање очинства до навршене 25 године живота детета, док важећи Породични закон РС у том смислу у одредбама члана 251. став 1. и члана 252. став 1. прописује да дете може да поднесе тужбу за утврђивање очинства и тужбу за оспоравање очинства, без обзира на рок.

Породични закон РС је у највећој мери усклађен са међународним правним актима посебно са Конвенцијом УН о правима детета. Право детета да зна своје порекло од 2006. године уставно је право сваког детета. Наиме, чланом 64. Устава Републике Србије предвиђено је да свако дете има право на лично име, упис у матичну књигу рођених, право да сазна своје порекло и право да очува свој идентитет. Одредбом члана 7. став 1. Конвенције УН о правима детета прописано је да се дете пријављује одмах након рођења и од рођења има право на име, право на старање, држављанство и, колико је то могуће, право да зна ко су му родитељи и право на њихово старање. Дете, без обзира на узраст има право да зна ко су му родитељи а дете које је навршило 15 година живота и које је способно за расуђивање може извршити увид у матичну књигу рођених и у другу документацију која се односи на његово порекло (члан 59. Породичног закона). Право детета да сазна своје биолошко порекло је део општијег права, права на очување сопственог идентитета. Наиме, идентитет једне особе представља потврду егзистенције, начин на који таква особа постаје препознатљива у друштву, а важна компонента те препознатљивости јесте и то што се може трасирати пут према сопственим биолошким прецима.

Имајући у виду све напред наведено, овај суд налази да је оправдано поступати у интересу тужиоца, односно његово право да зна ко му је отац, потребно је заштити.

Исто тако, у овој конкретној правној ствари се не може сматрати да када је ранији тужбени захтев овде тужиоца ради оспоравања очинства и ради утврђивања очинства одбијен пресудом Општинског суда у Инђији пословни број П. 648/98 од 18.03.1999. године искључиво само из процесних разлога, јер је тужба поднета након одредбом члана 98. став 1. и члана 104. став 2. тада важећег Закона о браку и породичним односима прописаног рока, да се ради о пресуђеној ствари.

Због изложеног, а на основу одредбе члана 402. став 2. и став 3. Закона о парничном поступку, овај суд је донео одлуку као у изреци.

У поновном поступку, првостепени суд ће након спроведеног доказног поступка и утврђивања свих релевантних чињеница, одлучити о тужбеном захтеву тужиоца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Милица Богдан Личен